

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال دوم | ویژه نامه ۵۴۶ |

تفسیر / آیت الله علم الهدی

بشارت‌های قرآن

به وجود اقدس

امام زمان علیه السلام

۲

در شب میلاد حضرت جوادالائمه(ع)

جوان اسپانیایی در حرم
حضرت رضا علیه السلام مسلمان شد

۴

عضوهیئت علمی جامعه المصطفی(ص):

تولد امام علی علیه السلام در کعبه از

گزارش‌های متواتر اهل سنت است

۲

در یک نشست بررسی شد

از باستان گرایی پهلوی
تا تمدن‌سازی انقلاب اسلامی

۳

در حرم

آمدگی حرم مطهر رضوی برای پذیرایی از زائران

اعیاد مبارک رجب، شعبان و نوروز

میزبانی باشکوه

مدیر عالی حرم مطهر رضوی بر ضرورت آمادگی این آستان مقدس برای میزبانی شایسته از زائران بارگاه نورانی ثامن‌الحجج(ع) در اعیاد ماه‌های رجب و شعبان و همچنین ایام نوروز و ماه مبارک رمضان تأکید کرد. مصطفی فیضی در مراسم معارفه معاون اماکن متبرکه به جایگاه حرم مطهر رضوی برای برپایی برنامه‌های مناسبتی اشاره و تصریح کرد: اعیاد و مناسبت‌های ملی و مذهبی پرشماری پیش رو داریم و برگزاری این اعیاد نیازمند همکاری همه‌جانبه و دقیق خدام و کارکنان حرم مطهر رضوی است. وی افزود: اعیاد ماه‌های رجب و شعبان و همین‌طور ایام نوروز سال ۱۴۰۲ که با ماه مبارک رمضان نیز مقارن شده ، از مهم‌ترین مناسبت‌ها در حرم مطهر رضوی است و با توجه به تأکیدات و دستورات تولیت معزز آستان قدس رضوی، امیدواریم بتوانیم با همکاری تمامی خادمان، خدمات خوبی به میهمانان امام رضا(ع) ارائه دهیم و میزبان قدوم میلیون‌ها زائر از اقصی نقاط کشور و جهان باشیم. فیضی تصریح کرد: تمام همت و تلاش ما خادمان حرم مطهر رضوی بر این است تا با تغییر، اصلاح و شکل‌گیری هر نوع خدمتی بتوانیم موجبات ارتقای کیفیت زیارت و تعالی معنوی زائران را فراهم آوریم و خدمات بهتر و شایسته‌تری به آن‌ها ارائه کنیم. وی توجه ویژه به زیارت توأم با معرفت را از محورهای مورد تأکید تولیت آستان قدس رضوی دانست و افزود: در کنار فعالیت‌های عمرانی، فعالیت‌های بی‌شماری در حوزه‌های معرفتی از جمله نماز، قرآن، حجاب، امر به معروف و نهی از منکر در حال انجام است که به تعالی زیارت زائران منجر می‌شود و به جرئت می‌توان گفت این فعالیت‌ها در کشور سرآمد و کم نظیر است. وی تأکید کرد: ما به روش‌های مختلف سعی داریم خانواده‌ها را به آموزه‌های قرآنی و معارف رضوی نزدیک‌تر کنیم و در این خصوص از هیچ تلاشی فروگذار نیستیم. مدیر عالی حرم مطهر رضوی برگزاری مراسم مختلف در مناسبت‌های اعیاد و شهادت ائمه اطهار(ع)، برگزاری نمازهای جماعت و... را برخی از فعالیت‌های تبلیغی و فرهنگی حرم مطهر رضوی ذکر کرد و افزود: این فعالیت‌ها با همکاری و تلاش‌های بی‌وقفه خادمان بارگاه ملکوتی ثامن الحجج(ع) در حرم مطهر رضوی در حال انجام است و تلاش بر این است همه ما در مسیر تحقق سیاست‌های ابلاغی تولیت معزز آستان قدس رضوی و توسعه خدمت با زائران امام رضا(ع) گام‌های مؤثری برداریم.

حجت‌الاسلام دکتر قیس العطار از فضائل حضرت امیرالمؤمنین(ع) در آینه اشعار اصحاب خاص آن حضرت می‌گوید

در مدح «پدر امت»

۲

حجت‌الاسلام‌والمسلمین‌احمد‌مروی
تولیت آستان قدس رضوی:

استقلال ملی از بزرگ‌ترین دستاوردهای انقلاب اسلامی است

تولیت آستان قدس رضوی استقلال و رهایی از وابستگی را از بزرگ‌ترین دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران دانست. به گزارش آستان نیوز، حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مروی با حضور

در مراسم جشن میلاد امام جواد(ع) در مسجد حضرت جواد الائمه(ع) منطقه «تلگرد» مشهد در سخنانی ضمن تبریک این میلاد فرخنده، ابراز کرد ...

منبرمجازی

دعا اصول و قاعده دارد

حجت الاسلام ماندگاری | دعا کردن هم، روش و مدل دارد. در استعجاب دعا سه تا مقدمه داریم: یکی اینکه نگاهمان را وسیع کنیم. بدانیم خدا می خواهد ما را بزرگ کند، رشد بدهد و ما به اندازه ابدیت قد بکشیم. یکی دیگر اینکه حواسمان باشد قرارنیست خدا خودش را با ما تنظیم نکند، بلکه ما باید خودمان را با او تنظیم کنیم. پس از خدا فرمول‌ها را بپرسیم. یکی دیگر اینکه ندیدم جایی که خدا بگوید کسی را ناامید بر می‌گردانم. همسر شهید نعیمی، کاردار سفارت ایران در عراق که به دست منافقین شهید شد، نقل می‌کردند هر کس دستی به سوی ایشان دراز می‌کرد، نا امیدش نمی‌کرد. یا کمکش می‌کرد یا راهنمایی‌اش یا برایش دعا می‌کرد. یا به طرف پول بده یا اگر نداری به سمت کسی راهنمایی‌اش کن و اگر نمی‌توانی جلویش، برای او دعا کن. خانش می‌گفت یک روز گفتم که این گدا و دیوانه دارد دروغ می گوید و فیلم بازی می‌کند. ایشان گفتند مگر من به خدا دروغ نمی‌گویم؟ مهم این است که او دست به‌سوی من دراز کرده است. در روایت داریم دعا سلاح مؤمن است. سلاح فشنگ هم می خواهد و فشنگ، عمل است. سلاح خشاب و فشنگ می‌خواهد، ولی ما در زمان جنگ با سلاح بی فشنگ هم اسیر گرفتیم. جوانی به مادرش گفت من خاطرخواه فلان دختر شدم... مادر گفت تو دو رکعت نماز نخوانده‌ای و این دختر پدرش صف اول نماز جماعت است... برو یک هفته‌ای مسجد ادای نمازخوان‌ها را در بیاورتا من بروم خواستگاری. پسر هم حسابی ادای نماز خوان‌ها را در آورد . موقع خواستگاری پدر دختر گفت خانم این خیلی پسر خوبی است من سجود و رکوع او را دیدم... این‌ها جواب مثبت داده‌اند، پسر گریه‌اش گرفت... گفت عجب دستگاهی است... یک هفته فیلم بازی کردم، جوابم را دادند، اگر واقعاً به سمت خدا می رفتم، چکار می کردند؟ گاهی من یک تقاضایی از خدا می‌کنم و همراه تقاضایم همه شرایط آن را هم خودم می آورم! شما از بانک هم که تقاضای وام می‌کنید، بانک شرایطش را می‌گوید و بعد هم که شرایط را فراهم کردید آیا وام بدهد یا ندهد...حالا ما اگر از خدا می خواهیم فرزندی صالح بدهد، باید به شرایط هم دقت کنیم. آیا موقع انتخاب همسر به داشتن فرزند صالح و این خواسته از خدا فکر کردیم؟ یعنی باید در همه مراحل زندگی شرایط استعجاب دعا را فراهم کرده باشیم.

مروری بر نقش محوری حرم مطهر امام رضا(ع) در انقلاب اسلامی ۱۳۵۷

حریم امن مردم

را به خود گرفت؛ شور و اشتیاق عمومی برای حضور در این راهپیمایی، ناشی از یک خطبه تاریخی بود؛ خطبه‌ای که در حرم مطهر رضوی ایراد شد. شب ۲۱ آذر سال ۱۳۵۷ فرا رسید؛ شب عاشورا بود و مراسم خطبه‌خوانی در حرم مطهر امام رضا(ع) مانند سنت هرساله برگزار. خطبه‌خوانی سنتی دیرین در این مکان مقدس محسوب می‌شود؛ سنتی که احتمالاً از دوره صفویه به این‌سو شکل گرفته‌است و آن را در شب‌های عاشورا و آخر صفر، برگزار می‌کنند. محتوای این مراسم، مرثیه‌خوانی در مصیبت اهل‌بیت(ع) است؛ اما خطبه‌خوان، پیش از شروع محور اصلی سخنانش، کار خود را با نام بردن از حاکم زمانه آغاز می‌کند. تا پیش از آن شب تاریخی، همیشه خطبه را به نام شاه می‌خواندند؛ اما آن شب آیت‌الله خامنه‌ای خطبه‌ای نه به نام شاه بلکه به نام و خواست مردم و انقلاب مقدس اسلامی آن‌ها خواند. خطبه‌ای که

مشهد بود؛ تظاهراتی که از نظر جمعیت و ماهیت اعتراضات، یک سر و گردن از نمونه‌های قبلی بالاتر بود و باید تأثیر عمیقی بر روند انقلاب می‌گذاشت؛ تأثیری که نتیجه مستقیم آن، سست شدن کامل پایه‌های قدرت در حال اضمحلال رژیم پهلوی در شهر مشهد و به تبع آن، تمام استان خراسان بود. این راهپیمایی‌ها عموماً از اطراف حرم مطهر آغاز می‌شد و مکان خاتمه آن‌ها نیز، حرم مطهر یا اطراف آن بود. یکی از بزرگ‌ترین راهپیمایی‌های انجام گرفته در این ایام، مربوط به روز ۲۰ آذر سال ۱۳۵۷ است؛ یک راهپیمایی بسیار پرشور با حضور صدها هزار نفر از مردم، اعم از زائر و مجاور که با سخنرانی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای و قرائت بیانیه‌ای ۱۰ ماده‌ای و بسیارمهم توسط مرحوم آیت‌الله واعظ طبسی پایان یافت؛ راهپیمایی از ساعت ۱۱ صبح روز ۲۰ آذر آغاز شد؛ مبدأ راهپیمایی، مدرسه نواب

این‌گونه آغاز شد: «یا بن رسول‌الله، از شما معذرت می‌خواهم که طاغوتیان هرساله مراسم امشب را در کنار تو برپا می‌کردند، در حالی که نه به تو ایمان داشتند و نه به جدت حسین(ع). ما خراسانی‌ها فقط نظاره‌گر آن‌ها بودیم...».

■ **یک پیش‌بینی دقیق**

این سخنان ، موجی از همهمه و گریه را در صحن ایجاد کرد؛ سخنان ایشان با اشاره‌ای به حوادث خونین روز عاشورا و مقاومت یاران حضرت اباعبدالله(ع) ادامه یافت و سپس، به موضوع قیام و انقلاب مردم ایران ختم شد. ایشان خطاب به برخی مسئولان که در مراسم حاضر بودند، گفتند: «نکته‌ای را از تاریخ انقلاب فرانسه به شما یادآوری می‌کنم. حاکمان فرانسه در آن زمان انتظار سقوط حکومتشان را نداشتند. ۲۰ روز پیش از پیروزی انقلاب فرانسه، خیرخواهان، حاکمان را به تسلیم در برابر اراده ملت فراخواندند، اما آنان بر لجajحت و تکبر خود پافشاری کردند. انقلاب برخلاف میل حاکمان پیروز شد. اینک یکی دو ماه بیشتر به پیروزی ما نمانده است. شما را نصیحت می‌کنم و می‌گویم با مردم به نیکی رفتار کنید». این هشدار، در واقع یک پیش‌بینی تاریخی نیز محسوب می‌شد؛ یک پیش‌بینی دقیق که بر آگاهی از تاریخ و بینش صحیح نسبت به تقدیر الهی استوار بود.

در ابتدای بالاخیابان(خیابان آیت‌الله شیرازی فعلی) بود. راهپیمایان به سمت میدان مجسمه (میدان شهدای فعلی) حرکت کردند و مجسمه شاه را که در وسط میدان قرار داشت، پایین کشیدند؛ این اتفاق در طول مسیر، در مکان‌هایی مانند میدان تقی‌آباد (دکتر شریعتی فعلی) و بیمارستان امام‌رضا(ع) نیز تکرار شد. این بار، شعارهای راهپیمایان یک‌دست و با خشم بیشتری سر داده می‌شد: «مرگ بر شاه». «مرگ بر آمریکا»، «این شاه آمریکایی اعدام باید گردد» و... راهپیمایی از مسیر خیابان بهار ادامه یافت و حدود ساعت ۱۵ در ضلع جنوبی فلکه حضرت خاتمه پیدا کرد. آن‌جا بود که مردم، به سخنرانی آیت‌الله خامنه‌ای گوش دادند و پس از شنیدن هر بند از قطعنامه پایانی راهپیمایی، فریاد تکبیر سردادند. در فرازهایی از این قطعنامه آمده بود: « ما مبارزه خود را تا رسیدن به حکومت جمهوری اسلامی که مبتنی بر تعالیم اسلامی است ادامه خواهیم داد ... جنبش ما درجهت استقلال ایران است و هرگونه تجزیه‌طلبی را محکوم می‌دانیم».

■ **تکرار حماسه**

نوائیان رودسری درباره این روزهای پرشور و هیجان و خروش مردم انقلابی مشهد، این طور می‌گوید: روز بعد، یعنی روز عاشورا، ۲۱ آذر سال ۱۳۵۷، دوباره این حماسه تکرار شد و این‌بار ابعاد وسیع‌تر و مانا‌تری

رواقا| حرم مطهر امام

رضا(ع) در روزهای پیش و پس از ۱۲ تا ۲۲ بهمن ۱۳۵۷، شاهد مهم‌ترین رویدادها و خروش مردم انقلابی مشهد بوده است. از حمله مأموران رژیم در آبان ۵۷ به حرم مطهر و خطبه‌خوانی تاریخی آیت الله خامنه‌ای در آذرماه که مصادف با شب عاشورا بود تا شور و شادمانی مردم در ۲۲ بهمن که به شکرانه انقلاب، در این آستان آسمانی سجده شکر گزاردند.

■ **شهادت زائران مظلوم صحن عتیق**

در آبان ۱۳۵۷، هجوم مأموران رژیم پهلوی به حرم مطهر، موجب تشدید روند مبارزاتی مردم مشهد شد. در روز ۲۹ آبان این سال، تلاش رژیم شاه برای سرکوب تظاهرات مردم در صحن عتیق، سبب شهادت عده‌ای از زائران حرم رضوی شد و بخش‌هایی از ساختمان ضلع جنوبی این صحن نیز، هدف گلوله قرار گرفت.

در این واقعه، شاید برای نخستین‌بار، سربازان به داخل رواق‌های اطراف روضه منوره پا گذاشتند و بخش‌هایی از آینه‌کاری داخل حرم نیز، با اصابت گلوله آن‌ها تخریب شد. طبق برخی گزارش‌ها، در روزهای بعد و به‌ویژه در پنجم آذرماه نیز، نیروهای نظامی رژیم، مانوری گسترده در اطراف حرم مطهر رضوی به راه انداختند و با مستقرکردن تانک‌ها در خیابان‌های منتهی به صحن موزه در مسیر خیابان تهران(امام رضا(ع) فعلی) و دیگر ورودی‌های حرم رضوی، راه عبور و مرور زائران را بستند. طبعاً این وقایع به خشم عمومی علیه رژیم پهلوی دامن می‌زد. تبعات حمله وحشیانه عمال رژیم ستمکار به صحن و سرای امام رضا(ع) به‌ویژه با آغاز ماه محرم در ۱۲ آذرماه سال ۱۳۵۷، وارد مرحله تازه ای شد.

این مرحله جدید که با آموزه‌های قیام اباعبدالله‌الحسین(ع) درآمیخته بود، اولاً واکنش‌ها و شعارها را نسبت به قبل جدی تر و صریح‌تر کرد و ثانیاً، موجب ورود تعداد زیادی از مردم مشهد به معرکه مبارزه با رژیم پهلوی شد. در تظاهرات روزهای ۲۰ و ۲۱ آذرماه سال ۱۳۵۷، مصادف با تاسوعا و عاشورای حسینی، حدود یک‌میلیون نفر زائر و مجاور حضور داشتند و حضور چنین جمعیتی در یک تجمع اعتراضی، در تاریخ شهر مشهد بی‌سابقه بود. اگر نگاهی دقیق به روند این وقایع داشته‌باشیم، درست دو روز پس از آن تظاهرات‌های عظیم، واقعه حمله به بیمارستان امام‌رضا(ع) اتفاق افتاد؛ رویدادی که باید آن را نتیجه استیصال رژیم پهلوی در مهار مبارزات مردم شهر مشهد بدانیم.

■ **تاسوعای تاریخی مشهد**

قدر مسلم آن است که فرصت ماه محرم و صفر برای گسترش مبارزات علیه رژیم پهلوی، یک‌فرصت بسیار طلایی و مغتنم بود و به همین دلیل، مثلث رهبری انقلاب در مشهد، یعنی حضرت آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای، آیت‌الله واعظ طبسی و حجت‌الاسلام و المسلمین شهید هاشمی‌نژاد، با همکاری طلاب، دانشجویان و دیگر اقشار انقلابی، برای این دوماه طرحی ویژه را سازمان‌دهی کرده‌بودند؛ مهم‌ترین بخش این طرح، برپایی تظاهرات گسترده در شهر